

پنجابی ادب

پروانہ

تقریباً
صوفی تہذیب
حکیم ناصر
شہزاد ملک
امام علی احمد

شباب پر دو کشتہ کی ایک نئی خیر اور نغماتی تصویر

• حکیم وین کمار
اے حمید
• شاعر غزنوی
• موسیقی
منظور اشرف

• مضمون و قلم
شباب کیرانوی
• مداحیت کمار
داؤد چاند

بہت جلد
مذاق کیلئے
پیش کردی جائے گی

Saperan

• ستارہ لیلیٰ حبیب
ناصرہ لہذا لہذا
افسانہ نگار
زینت

تقسیم کار: شہزاد غلامی پکستان — پاپو لکچر پریس — لاہور

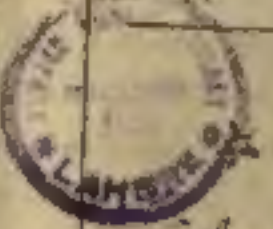
فہرست

مضامین

- ۱۔ پہلی گل ادارہ
- ۲۔ سستی پتلا ڈاکٹر وسید قاسمی
- ۳۔ اقبال کے نقش م، ب، گانا
- ۴۔ سہ سہ سہ شفق تیز ہزار
- ۵۔ سناٹا بکھاڑ بکھاڑ شفق تیز ہزار
- ۶۔ مہر جہاں شفق تیز ہزار
- ۷۔ گلدان کے نغمات
- ۸۔ غزل رحیل قند
- ۹۔ برسوں ہاتھ جہاں
- ۱۰۔ گیت گلبرگ
- ۱۱۔ دین پادشہ کشمیری
- ۱۲۔ اعلیٰ سدھ، جیشاں تیز و دھڑ، جادو
- ۱۳۔ غزل احمد نظامی، آؤں شہ
- ۱۴۔ آؤں لڑی شہ نادر جہاں
- ۱۵۔ گھس سیدہ جہاں
- ۱۶۔ جیت رادی گھس سیدہ جہاں
- ۱۷۔ گھس سیدہ جہاں
- ۱۸۔ گھس سیدہ جہاں
- ۱۹۔ گھس سیدہ جہاں
- ۲۰۔ گھس سیدہ جہاں
- ۲۱۔ گھس سیدہ جہاں
- ۲۲۔ گھس سیدہ جہاں
- ۲۳۔ گھس سیدہ جہاں
- ۲۴۔ گھس سیدہ جہاں
- ۲۵۔ گھس سیدہ جہاں
- ۲۶۔ گھس سیدہ جہاں
- ۲۷۔ گھس سیدہ جہاں
- ۲۸۔ گھس سیدہ جہاں
- ۲۹۔ گھس سیدہ جہاں
- ۳۰۔ گھس سیدہ جہاں
- ۳۱۔ گھس سیدہ جہاں
- ۳۲۔ گھس سیدہ جہاں
- ۳۳۔ گھس سیدہ جہاں
- ۳۴۔ گھس سیدہ جہاں
- ۳۵۔ گھس سیدہ جہاں
- ۳۶۔ گھس سیدہ جہاں
- ۳۷۔ گھس سیدہ جہاں
- ۳۸۔ گھس سیدہ جہاں
- ۳۹۔ گھس سیدہ جہاں
- ۴۰۔ گھس سیدہ جہاں
- ۴۱۔ گھس سیدہ جہاں
- ۴۲۔ گھس سیدہ جہاں
- ۴۳۔ گھس سیدہ جہاں
- ۴۴۔ گھس سیدہ جہاں
- ۴۵۔ گھس سیدہ جہاں
- ۴۶۔ گھس سیدہ جہاں
- ۴۷۔ گھس سیدہ جہاں
- ۴۸۔ گھس سیدہ جہاں
- ۴۹۔ گھس سیدہ جہاں
- ۵۰۔ گھس سیدہ جہاں

چونکہ ۲ + شہزادہ جہاں

نوبت
من بن
نصرت
امام
نصرت
نصرت

نصرت
نصرت
نصرت

ہوشیار از عافیت صبا گسار
آن فقیر مست سے خوار گسار
نہیست جہان داد و داناوار
چون جہت صد الم و صبا کشید
نہر سفلہ است و ترا آرزو است
دل رہی بآہ و گسار است
از پیر یونانی، زریک تراست
نگذرد از جوش کو و جہت غرض
مطعم او دہ نور ابراست
بہ نیاز از محنت علی حافظ گسار

جامش از زہد این سرای دار
آن اہم قسرت ہے ہار گسار
از وہ جام آشفست شد و سہار
جیش ہم مدحتی جانامی نہ دہار
نہ و داد و آفرینت است
چشم او خلیت تر شہر است و سہار
بہرہ عروقت حساب اکبر است
چون مریدان من دادہ شیش
سائیں او قابل اسوار نیست
اخذہ از گرسختان اکتفا نہ

ایں سرشاری حافظ توہ فیوار
فقیر تے بے بین ہے جتہ دکان دا اقام
پیشہ ایں اوسلو اپنی کج دا وی ہوش نہیں
وہ گریہ اچھے کے وی آرام تے ہوش نہ ہوا
سکھو اسے اور بے سوز آقا دم نہیں تے ادب
یونانی بکری (افلاطون) تلوں وی پلاک اس تے ادب
دینا اسے

حافظ وی شہر تر پہنا کیوں جہ صبا بن صبا
معتد صفا تے آواز لوگوں دے نا توں نہیں
اسے شرف اسے حافظ وی صفا تے ہے پروا نہ لگے جا
وہ دے لای تے غصہ خوارشات توں نہ کہ اک دے
بہان تے فہ لا ناں دتا اسے اور کہہ دیں

نکل کر انقباض سے اور کسے شیریں
تہ علم و ادب آ رہی ہے بہت ریشہ
اتفاق نا فکر نہ تے صفا بنیادوں تے کام اسے
بہ پادگ اسیر دگ تے قتل لعل و زو صفا بنیادوں وی قزاقی
آں

اک فقرہ سکا ہے صفا کر چھیری / اک فقرہ کھلے ہیں اسرار چھیری

اک فقرہ قوموں میں مسکینی و دنگیری
اک فقرہ شہر اس فقرہ میں ہے ادب
اک فقرہ میں لے آتے جہت اشکاری توں مکتہ قریب دسا اسے
کائنات فتح کرنا سکھانا اسے
مولہ دی تاثیر تے نامیت آدنا اسے
دوست جٹا اسے
سہ دہی شہر لڑا کے کا اقام بہ حق
موسک آئینے میں خود کو دیکھا کر دوست
دے کے احساس زبان شہر لکھ سکھانا دے
ماہر تے موجود دہی تے سبب دے لکھ کر
علم حاصل کرن دل اسے اچھے خدوی راہی قدم دہی صفا بنیادوں دھانگیوں تے آگہاں ہاسکھان میں
جہت اختیار پہنچا اسے
فقر کی شان چھٹا کر سچے خود کرے

اقبال دا ایہ مومنہ دیا ہے ایتا ڈو گھٹا تے ہوا کپراں اسے
کرتی با جہت اسے کہو ہر ایہ صفا بنیادوں عطا اقبال گھڑواں توں آں سنبھا دینے ہیں

ہزاروں کاٹے گزے ہوئے بالوں کو خواہش اور گھر کے لیے بنایا

امکن بیٹی لوشن

عورت صراف - چھوٹے بڑے

سائنسدانوں کے تجزیے کرنا بہت
زبان کے جراثیم کے بعد ایک لوشن شہر کے ہوائی
جنگل چندی روز کے بعد چمک دے کے داغ دے دے
بھڑوں خطہ کھڑا ہے جمہوریت کے کھلے ہوا کے
وہی کے نشانات سب سے دور ہوا کے میں
شہر و شہید ہو گیا ہے کھلے کھلے میں
بیک مائڈ مرد اور عورتیں اپنے خوبصورتی میں اضافہ کر رہے ہیں
اس قدر تاباک کھنکھانے کے باوجود قیمت فی پیسہ میں بڑھ
کھنکھانے ایک دوسرے کو دے دے دے دے

فریادِ مستحکم لاہور

گیت

کل مکلی مٹی چھڑ کے چپ چپیتے جاند یا کانوں

میتوں دی سر جا کہ ہر عیاواں

ماہی دانگوں توں دی جھوٹے دے لے کے ٹرچیاں

کاں کاں کہ کے آس واکے دل بر ملے کے ٹرچیاں

سردھن، ریکھیاں، مانگیاں او چڑی کھلے کے ٹرچیاں

دن تیری قاعدی گنگیا، کیکن برسی شام گنگوں

کل مکلی مٹی چھڑ کے چپ چپیتے جاند یا کانوں

میتوں دی دس جا کہ ہر عیاواں

سار دن تیری کاں کاں دے آکھے لگ کے فادوں پائیاں

گھنے کپڑے کڑھ کڑھ دیکھے، پوڑیاں پائیاں پا پا لہیاں

ک اک بڑک گلی دی سن کے بوم کھولیا و لگ سدائیاں

کیہر کچھ یا میرے جی وچ کانوں تینوں کتوین سدا د

کل مکلی مٹی چھڑ کے چپ چپیتے جاند یا کانوں

میتوں دی دس جا کہ ہر عیاواں

دلیسے پیار

(۱)

ایہ ہے دلیسے میرے، پیاں دا

دنیا وچ، دس شخص دی زندگی کی

چھپنے کہی ایس گل توں سوچیا نہ

(۲)

ہر دس موڑ ہر پردیس دلوں

فدم اوس لے دین دل پان پھرا

دل اوس اندروں وچیاں

(۳)

جکیرے کوئی جگ تے شخص ایسا

جاگو ٹھوک و جاکے دیکھ لیتا

کوئی بند دی اوہ ہے نہ راک گائے

(۴)

بھانویں ہے وہ چوہدری دھپکا

دولت اوسدی ہے شہر بھانویں

جتنوں تیک دی اوسدا خیال ہوا ہے

(۵)

چوہدری مال تے طاقتاں ہوں بھانویں

بھیرا اپنا آپ سدا دیکھے

چوندیاں جاگدیاں جل جلتے ناں ودا

دوہری موت اوہ گور وچ جا دیکھے

(۶)

ہرے مرثیہ کوئی نہ پھل چاہرے

اوہدی گوتے رووے نہ کہے کوئی

جیہرے دچوں اوہ ریتے سا جیاسی

اوسے چندری خاک وچ ملے ڈھول

مستوحش و وحشت نیک

وہا مد علی دہا شہ

املی سندھ

دکھان دریاں دے پرچیاں تلی پیچہ پڑے
دچ سببہ چاشن لڑ اک بھل سگڑ

ہ کوئی دوسا سکی ساخی لڑکوی متہ ونا آوے
ساک وچ پڑے دلی سپہ پیرکے ڈسٹرباں

مہ کوئی کھانا چاہے دھوئوں پیریاں پیچہ لٹاٹے
دچاں دے دچ سگڑ کھا اک املی سگڑ

موجیاں ٹکڑاں علی ادھا بے خستہ یاد
حال تھیں نہ کچھ اعلیٰ مورتی اپنا سگڑ

سپاں دنگی پیریاں دانا دہر اکاٹا لڑک
کھن چہ لٹا لٹا اک بھلی مدھما

میں فٹکے سٹاں چچا پکچہ چہ و آیا
مہ دوسے پے آسے مہ مہا کٹر پو آوے

کہ کھینچوں دانا دہر اکاٹا لڑک
کٹ دہر جاتے دانی اک املی سگڑ

جھتیاں

دکھان دریاں دے پرچیاں تلی پیچہ پڑے
دچ سببہ چاشن لڑ اک بھل سگڑ

تھتہ سان مہا گڑھ دوتہا دنگی پیر
چین پیریاں متا کھنڈتہ سان شہنشا

پیر - پیریاں پیریاں کھتہ دلی پیر
اکہ لٹا لٹا لٹا لٹا لٹا لٹا لٹا

سوتلی ساٹھ دین دی پیریاں لڑک
خواب دی سڑاٹہ تیاں ہائی سیر

گوری امی زینہ دی دانی لٹا لٹا
خواب دی سڑاٹہ تیاں ہائی سیر

نکلی پیریاں مٹاں چہ کھتہ مار سیر
دیا جار نہ پانچہ ساٹھ است پیر

کیتے کھتہ قہر دی دچ پیریاں دے میل
پیریاں لٹا لٹا لٹا لٹا لٹا لٹا

لپیاں دنگی پیریاں دچ پیریاں دے میل
سلا سلا کھتہ کھتہ دچ پیریاں دے میل

دکھان دریاں دے پرچیاں تلی پیچہ پڑے

وہا مد علی دہا شہ

وہا مد علی دہا شہ

خزائن

خزائن

مہ کوئی کھانا چاہے دھوئوں پیریاں پیچہ لٹاٹے
دچاں دے دچ سگڑ کھا اک املی سگڑ

موجیاں ٹکڑاں علی ادھا بے خستہ یاد
حال تھیں نہ کچھ اعلیٰ مورتی اپنا سگڑ

سپاں دنگی پیریاں دانا دہر اکاٹا لڑک
کھن چہ لٹا لٹا اک بھلی مدھما

میں فٹکے سٹاں چچا پکچہ چہ و آیا
مہ دوسے پے آسے مہ مہا کٹر پو آوے

کہ کھینچوں دانا دہر اکاٹا لڑک
کٹ دہر جاتے دانی اک املی سگڑ

لپیاں دنگی پیریاں دچ پیریاں دے میل
سلا سلا کھتہ کھتہ دچ پیریاں دے میل

پیشانی دی۔ چپائی

* که گشت دانه و ...
 • نمانده و ...
 • چای چای ...
 • ...
 • ...
 • ...

[illegible]

اے بن گئی صیں، فیر دی توں مین جیاں نہ سکیوں، مہر پیار بچھاں نہ سکیوں، پیر
دووں میں تیریاں نظرں دے جہوں وی کیکر بچسدا ناں تھکے دے سگے ہوں
صب گلاب گئیں، مرستی اوچھ مے عادن وایاں جہیاں، پندہاں چھلن پٹیاں اکہر
چھلن تے فیر دی اٹھیں فیر توں بھڑیاں چالان پٹھیاں، قمر لوہ رنجیاں مدھرن
نشاں۔

کون بن کے، کو کردی میرے سہارے سے پہلے آئیوں میراں لڑاں اسے
 نہیں، میراں بڑوں تھوں شرماہوں، خراک من جی رہ دگی تیرن مڑ کے میرا
 کھو نہ تکیا۔ عرشت خور شکاریں تینوں، مٹیاں چلاں دانگر پھیا اسان دہ
 رت گزراں، کوئی صورت تین دسی نہ آئی۔

غیر قوما قوردا ہن کے اٹھیوں، فروع
وہی پھول ہن ہن پھول دلع نہ ماری

فرتوں جانوں" ہیں کے آئیوں، ادہ دی میر دھوکہ سی آب۔
 "منو" ہیں کے بچوں دہرے، نیراں میراں ہواں اُتے، ہو کے نہ ہاں
 تیرے۔

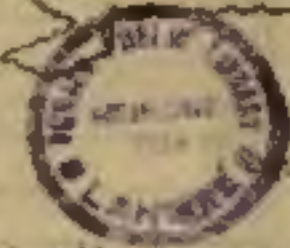
کیٹیاں کیٹیاں روپوں اندر، توں جیوں لکاراں دتیاں رکھ سہن تیراں ۛ
 لکاراں توں جیوں درد پکاراں دتیاں، جھکاراں لگے جھلادیں شہناں دیوں پیر
 جھاراں دنیاں دتیاں میرے احسان نہ سمجھ میں ہاتیں کیہ کبہ ساراں دتیاں
 آجک جیوں میڑیوں ہو کے گوشت تور شکاریاں ۛ سے ہند، پیسے کھاون دتیاں
 دے موہہ، میریاں بانہواں پھڑدے بازو، تیرا بچہ مٹاؤں دلے، اچھن جھن نہیں
 چھن کر دے سیکے، میرے موہہ دیکھ ماس توں

چونکہ ترندہ کے خور سے کہتے، گئے ہیں اچھے دی تینوں جو کر کے خور سے
کیسے بھلیکے چئے ہیں، میرا پیار بچھاؤ نہ سکیوں، توں میرا دل جان نہ سکیوں
لوہیوں بڑھوں دھکے کھانڈی، رچ توں آگے میری بھڑیوں توہ میری قتلش
نہ تھیں ایسی نقول پہاں کیوں نہ ہوئیں، سرگے دے تارے دی ہوئے
دوہاں تے رچ مہدی پئی اے، خور سے کہہ کہ دسدی پئی اے، جاؤں
دیہی منی نوں مل، جسدیاں جوڑاں ڈھلیاں نہیں اچ، جسدیاں رسیاں نکلیاں
نیں اچ، میں تیرے کہہ درد وند، داں، جسدیاں جیون ہوئے باواں

لَا تُدْرِكُهُ الْيَدَانِ رَيْبًا مِّنْهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

☆ ☆ ☆ ☆

سید محمد رفیع

+ قاتل افسوس کے خوابوں کی تین ہی تعبیریں :-

۴. قدیقا و ستا پور پور، مکرم صلیا ستر ستر فر شیا و ستا -

راجا جگجیو سنگھ نے اپنی لڑائی کی اور اس میں

سچے اور فدا کی تمیز اور انہیں تحریر کے لئے

و بنده یایه دعا چیه ؟

شعور کا تازہ و مستحضر کلام

• کتابوں سے استفادہ — اور — تنقید و ترمیمات

۱۰ گرامہ زخیمہ اپنے چلے ہیں گئے ہوئے

۱۶۔ نو بہارِ مستطابق کچھ کچھ سہ ماہی کو بہارِ شہادت کی خدمت میں حاضر ہو گا۔

* طے کر کے خام روایت پر چھوٹی کتبہ میں ملاحظہ کریں *

تعیین فرموده شد که در هر یک از این موارد

منبر مسعودی ۹ ناز محفل ستر بجو لوز رنگ لای

خواتین کے لیے فرشتے جہان کا گائیڈ ہیں

 وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

۵۔ نو مہینہ سیر کو شائع ہوئے۔

☆ وکیپ افانے —————

☆ دیکھ کر منتظربا

پہلے طے شدہ و مزاج ،

☆ نسوانی مسائل —————

— ۱۲ —

☆ بہت سی چیزیں !

تتمتع - در سال ۱۳۵۸

شہر کے سرکاری کتب خانے میں موجود ہے۔

ماہنامہ نویسی۔۔۔ ۹ پرانڈر ٹھہرو۔۔۔ لاہور

